

Брижак Віктор Віталійович

**«СТАН ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ
АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА»**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник — к.е.н., доц. Зінченко А.І.

Мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження

Мета кваліфікаційної роботи полягає у розробці практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності використання оборотних активів конкретного підприємства на основі теоретичних і практичних аспектів дослідження стану та використання оборотних активів підприємства.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються такі **завдання**:

- розкрити економічну сутність та класифікацію оборотних активів;
- дослідити методичні підходи до оцінки та використання оборотних активів підприємства;
- здійснити аналіз стану та використання оборотних активів ТОВ «Нова Пошта»;
- розробити комплекс заходів щодо підвищення ефективності формування і використання оборотних активів досліджуваного підприємства.

Об'єктом дослідження виступає процес формування і використання оборотних активів в системі фінансово-господарської діяльності підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти аналізу формування та використання оборотних активів підприємства.

Структура активів підприємства ТОВ «Нова Пошта» у 2023–2024 рр.

Активи	Сума, тис.грн.			Структура активів, %		
	На 31/12/2022	На 31/12/2023	На 31/12/2024	На 31/12/2022	На 31/12/2023	На 31/12/2024
Необоротні активи	12 319 191	18 769 254	24 548 276	78,19	81,25	77,72
Оборотні активи,	3435729	4332452	7037517	21,81	18,75	22,28
у тому числі:						
у сфері виробництва	422156	413811	398124	2,68	1,79	1,26
у сфері обігу	3013573	3918641	6639393	19,13	16,96	21,02
Всього	15 754 920	23 101 706	31 585 793	100,00	100,00	100,00

Структура оборотних активів ТОВ «Нова Пошта» за 2023-2024 роки

2

Оборотні активи	Сума, тис.грн.			Структура оборотних активів, %		
	На	На	На	На	На	На
	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024
Запаси:	422156	413811	398124	12,29	9,56	5,65
- виробничі запаси	417390	391015	374606	12,15	9,03	5,32
- товари	4766	22796	23518	0,14	0,53	0,33
Дебіторська заборго-ваність за товари, роботи, послуги	968844	1138305	1640041	28,19	26,27	23,3
Дебіторська заборго-ваність за виданими авансами	146103	160436	191580	4,25	3,7	2,72
Дебіторська заборго-ваність за розрахун-ками з бюджетом	48136	53902	54495	1,4	1,24	0,78
Дебіторська заборго-ваність з нарахованих доходів	588549	1302772	1679191	17,13	30,07	23,86
Інша поточна дебіторська заборгованість	502922	155631	10615	14,64	3,59	0,15
Грошові кошти і поточні фінансові інвестиції	746785	1083051	2992041	21,74	25	42,52
Витрати майбутніх періодів	11952	24544	71430	0,35	0,57	1,02
Інші оборотні активи	282	0	0	0,01	0	0
Разом	3435729	4332452	7037517	100	100	100

Джерела формування оборотних активів ТОВ «Нова пошта»

в 2023-2024 роках (тис.грн.)

3

Джерело оборотних засобів	На кінець 2022р.		На кінець 2023р.		На кінець 2024р..		Відхилення (+,-) на 31.12.24 від			
	Сума	Питома вага	Сума	Питома вага	Сума	Питома вага	31.12.2022		31.12.2023	
							У сумі	У структурі	У сумі	У структурі
Власний оборотний капітал	-5 803 119	-168,91	-9 260 946	-213,77	-12 959 897	-184,14	-7 156 778	-15,23	-3 698 951	29,63
Позиковий капітал: у тому числі	9238848	266,67	13593398	313,77	19997414	284,14	10 758 566	17,47	6 404 016	-29,63
– довгострокові зобов'язання	3787630	110,24	5337000	123,19	9225802	131,09	5 438 172	20,85	3 888 802	7,90
– короткострокові кредити	76000	0	0	0,00	20000	0,28	-56 000	0,28	20 000	0,28
– поточні зобов'язання за довго- строковими кредитами	2368731	68,94	3393971	78,34	5179333	73,60	2 810 602	4,66	1 785 362	-4,74
– поточна кредиторська заборгованість за роботи, товари, послуги	1259484	36,66	1857488	42,87	2019060	28,69	759 576	-7,97	161 572	-14,18
– поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом	570842	16,61	655332	15,14	1004547	14,27	433 705	-2,34	349 215	-0,87
– поточні зобов'язання зі страхування	77644	2,26	85122	1,96	121389	1,72	43 745	-0,54	36 267	-0,24
– поточні зобов'язання з оплати праці	419219	12,20	595758	13,75	728202	10,35	308 983	-1,85	132 444	-3,40
– поточні зобов'язання за авансами отриманими	49736	1,45	64885	1,50	111013	1,58	61 277	0,13	46 128	0,08
– поточні зобов'язання за розрахунками з учасниками	6500	0,19	883928	20,40	896791	12,74	890 291	12,55	12 863	-7,66
– інші поточні зобов'язання	623062	18,12	719914	16,62	691277	9,82	68 215	-8,30	-28 637	-6,80
Усього оборотних коштів	3 435 729	97,76	4 332 452	100,00	7 037 517	100,00	3 601 788	X	2 705 065	X

Показники оборотності оборотних коштів

ТОВ «Нова Пошта» в 2022-2024 роках та їх динаміка

Показник	Значення, тис.грн.			Динаміка	
	2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023
1. Середні залишки оборотних активів	3435729	3884091	5684985	448361,5	1800894
1.1. Грошових коштів та їх еквівалентів	787312	914918	2037546	127606	1122628
1.2. Коштів у розрахунках	3189395	2551048	3241471	-638346,5	690423
1.3. Запасів	329572	417983,5	405967,5	88411,5	-12016
2. Чистий дохід від реалізації	23687034	36468879	44779857	12781845	8310978
2.1. Одноденна виручка від реалізації	65797,3	101302,4	124388,5	35505,1	23086,1
3. Собіварість реалізованої продукції	19276532	28625037	35284709	9348505	6659672
4. Оборотність оборотних активів, дні	52,2	38,3	45,7	-13,9	7,4
4.1. Грошових коштів та їх еквівалентів	12	9	16,4	-3	7,4
4.2. Коштів у розрахунках	48,5	25,2	26,1	-23,3	0,9
4.3. Запасів	5	4,1	3,3	-0,9	-0,8
5. Число оборотів оборотних активів, раз	6,9	9,4	7,9	2,5	-1,5
5.1. Грошових коштів та їх еквівалентів	30,1	39,9	22	9,8	-17,9
5.2. Коштів у розрахунках	7,4	14,3	13,8	6,9	-0,5
5.3. Запасів	71,9	87,2	110,3	15,4	23,1
5. Вивільнення (-), залучення (+) оборотних активів у зв'язку зі змінами їх оборотності	—	-1408103	920474,9	X	2328578,3

Показники ефективності використання оборотних активів

ТОВ «Нова Пошта» в 2023-2024 роках

5

Показники	2022	2023	2024	Відхилення 2024 року від	
				2022 року	2023 року
Прибуток (збиток), тис.грн.	2135960	3967156	2500331	364371	-1466825
Чистий дохід від реалізації, тис.грн.	23687034	36468879	44779857	21092823,0	8310978,0
Середні залишки обо-ротних активів, тис.грн.	3435729,0	3884090,5	5684984,5	2249255,5	1800894,0
Віддача оборотних активів	6,89	9,39	7,88	0,98	-1,51
Рентабельність оборотних активів, %	62,17	102,14	43,98	-18,19	-58,16
Інтегральний показник ефективності використання оборотних активів	2,07	3,10	1,86	-0,21	-1,24

Впорядкування показників за фактичними темпами зростання для ТОВ «Нова Пошта» за 2023-2024 рр.

6

Показники	Еталонний ранг (i) \	Темп змін 2023-2024, %	Фактичні ранги (j)	Порівняння фактичного рангу з еталонним (j-i)	
				i > j	i < j
Пр	1	-36,97	8		7
ЧД	2	+22,78	6		4
ВОК	3	-39,94	9		6
С	4	+23,27	5		1
ГА	5	+176,26	1	-4	
З	6	-3,79	7		1
ОА	7	+62,44	2	-5	
КЗ	8	+30,46	3	-5	
ДЗ	9	+28,63	4	-5	

Заходи вдосконалення управління оборотними активами

ТОВ «Нова пошта»

7

- Впровадження інтегрованої системи моніторингу оборотних активів для контролю запасів, дебіторської заборгованості та грошових потоків у режимі реального часу.
- Оптимізація політики управління дебіторською заборгованістю шляхом індивідуального кредитного ліміту, оцінки ризиків і системи заохочень за дострокову оплату.
- Зміна структури фінансування — зменшення залежності від позикових коштів на користь власних джерел (прибутку, амортизації, реінвестицій).
- Запровадження сучасних логістичних моделей управління запасами, зокрема Just-in-Time, для скорочення термінів зберігання та покращення обіговості.
- Використання стратегічного бюджетування, внутрішнього контролінгу, внутрішнього банку та планування грошових потоків для підвищення фінансової гнучкості та стійкості.